

СИЛАБУС

Волинський національний університет імені Лесі України

Факультет біології та лісового господарства

Кафедра лісового і садово-паркового господарства

Дисципліна: Стале (екологічно збалансоване) ведення лісового господарства

Коротка характеристика: нормативна; 4 курс 8 семестр; 3 кредити ЄКТС; 90 год., у т.ч. 20 год. лекцій, 16 год. семінарських занять; форма контролю – екзамен.

Розклад занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Викладач: [Кичилук Олександр Володимирович](#), кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри лісового і садово-паркового господарства

Електронна пошта: Kychylyuk.Oleksandr@vnu.edu.ua

Передумови вивчення курсу: попередньо студент повинен прослухати курси: «Основи екології», «Основи економічних знань», «Лісове ґрунтознавство», «Лісознавство», «Лісівництво», «Лісове насінництво», «Деревні розсадники», «Лісовідновлення та лісозрощення», «Лісова таксація», «Лісовпорядкування».

1. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Мета викладання навчальної дисципліни «Стале (екологічно збалансоване) ведення лісового господарства» полягає у сприянні формуванню в студентів особистої точки зору та особистого фахово обґрунтованого відношення до актуальних проблем лісового господарства України та світу загалом в контексті сучасних викликів до галузі та професії; формуванню екологічно орієнтованих мислення і свідомості.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ

Після якісного вивчення дисципліни студенти опанують такі компетентності, як:

ФК 12. Екологічні мислення і свідомість, ставлення до природи як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства, особиста відповідальність за стан довкілля на місцевому регіональному, національному і глобальному рівнях.

В сукупності з іншими фаховими освітніми компонентами це дозволить досягти наступних програмних результатів:

РН 2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.

РН 5. Розуміти і застосовувати особливості процесів росту і розвитку лісових насаджень, теорії та принципи ведення лісового і мисливського господарства для вирішення завдань професійної діяльності.

РН 10. Аналізувати результати досліджень лісівничо-таксаційних показників дерев, деревостанів, їх продуктивності, стану насаджень та довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази.

РН 11. Оцінювати значимість отриманих результатів досліджень дерев, деревостанів, насаджень, лісових масивів і стану довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази і робити аргументовані висновки.

РН 15. Впроваджувати розроблені проектні рішення у виробництво та забезпечувати ведення лісового господарства на засадах наближеного до природи лісівництва.

Активна участь у семінарських заняттях додатково забезпечує набуття soft skills, зокрема навичок ведення фахової дискусії, ненасильницького спілкування тощо.

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекцій з питаннями, які розглядаються

Змістовий модуль 1. Глобальні загрози лісам.

Тема 1. Ліси і глобальне потепління.

Глобальне потепління: причини і наслідки. Вплив змін клімату на ліси. Вплив змін клімату на ліси Волині. Вплив лісів на глобальне потепління.

Тема 2. Урбанізація та перенаселення Землі.

Перенаселення Землі, урбанізація, нові технології ведення сільського господарства та їх вплив на екологію. Tragedy of the Commons.

Тема 3. Ерозія ґрунту та опустелювання. Осушування лісових екосистем.

Вирубка лісу та її екологічні наслідки для ґрунту. Ерозія ґрунту. Опустелювання. Осушувальні меліорації та їх вплив на ліс. Переваги і недоліки. Наслідки осушувальних меліорацій на Волині.

Тема 4. Інвазія в лісах.

Інтродукція в лісах. Переваги та недоліки. Інвазивні види.

Тема 5. Ліс та пожежі.

Вплив пожеж на ліс. Негативні наслідки та позитивні результати. Поняття про лісову пірологію. Захист лісу від пожеж.

Змістовий модуль 2. Sustainable Forestry (Стале ведення лісового господарства).

Тема 6. Ліс: економіка чи екологія?

Ведення лісового господарства на економічних принципах. Екологічні принципи ведення лісового господарства.

Тема 7. Приватна власність на ліси.

Державна та приватна форми власності на ліси. Приватна власність на ліси в країнах світу. Приватна власність на ліси в Україні: переваги і загрози.

Тема 8. Вирубка лісу та її екологічні наслідки.

Мікроклімат в лісі. Зміни мікроклімату при вирубці. Екологічні наслідки вирубки. Вирубка лісу в Карпатах і повені 2020 року: міфи та реальність.

Тема 9. Незаконна вирубка лісів. Імідж професії лісівника.

Незаконна вирубка лісів в Україні та світі. Причини і наслідки. Іміджеві втрати професії.

Тема 10. Захист дикої природи під час ведення лісогосподарської діяльності.

Технології захисту дикої природи при вирубці лісу. Заходи попередження ерозії ґрунту. Захист дикої природи у лісовій логістиці. Заходи боротьби з інвазією в лісах. Захист дикої природи від негативних антропогенних факторів.

Наведений перелік тем є орієнтовним і може бути змінений за узгодженням між групою студентів та викладачем. Обговорення тематики та нових пропозицій відбувається на першому занятті.

4. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання та політика викладача щодо дедлайнів

Участь у дискусії під час семінарів оцінюється за такими критеріями:

1 бал – відповідь послідовна, недостатньо структурована; роз'яснення переважної кількості позицій (без виділення основних позицій); використання тексту лише лекції.

2 бали – відповідь логічна, чітка, структурована; глибоке розуміння матеріалу, яке включає узагальнені, систематизовані позиції; побудована на основі матеріалу лекції та одного-двох додаткових джерел.

3 бали – відповідь чітка, структурована, логічна; включає узагальнені, систематизовані позиції; побудована на основі матеріалу лекції та кількох додаткових

джерел; аргументоване посилання на додаткові джерела, спеціальну літературу; наведення власних прикладів; порівняльний аналіз.

Оскільки під час семінарів на обговорення виносяться дискусійні питання, з приводу яких може бути значна різноманітність думок, то під час семінарів додатково оцінюється також культура ведення діалогу. Так, за вживання ненормативної лексики, підвищення тону, погрози, перехід зі спірних питань на особистості (тобто ображення один одного за фізичними, інтелектуальними, психологічними, статевими, релігійними та іншими індивідуальними особливостями) і т.п. нараховуються штрафні бали (по –0,5 бала за кожне зауваження), які потім віднімаються від загальної набраної кількості балів.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль (max = 40 балів)											Модульний контроль (max = 60 б.)		Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					ІНДЗ	МКР 1	МКР 2	
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10				
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	10	30	30	100

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/1_Vизнання_резул_татів_ВНУ_ім._Л.У._2_ред.pdf).

Сертифікати участі у майстер-класах (семінарах, курсах тощо) на тематику, яка відповідає темам курсу, є достатньою підставою для зарахування відповідних тем. Наприклад, участь у семінарі, присвяченому проблемам глобального потепління, є достатньою підставою для зарахування теми 1. У цьому випадку студент звільняється від прослуховування лекції 1 та від участі у семінарі стосовно цієї теми; при цьому йому зараховується відповідна кількість балів, яку можна було набрати за участі в семінарі (3 бали).

Проте слід звернути увагу студента, що зарахування балів не стосується модульного контролю. Тобто, якщо при написанні модульної контрольної роботи йому трапиться питання із теми 1, це питання не перезараховується, а він мусить дати відповідь на це питання і його відповідь оцінюється на загальних підставах.

5. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий контроль – залік. Оцінювання знань студентів здійснюється за результатами поточного й модульного контролю. При цьому завдання із цих видів контролю оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів включно.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, студент складає залік у письмовій формі. При цьому на залік виносяться *60 балів*, а бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються. Для отримання оцінки потрібно набрати певну кількість балів згідно шкали оцінювання.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Лакида П. І. Фітомаса лісів України : Монографія. Тернопіль: Збруч, 2002. 256 с.
2. Лакида П. І., Врублевська О. В., Антоненко І. Я., Бала О. П. Економіка природокористування : Курс лекцій. К.: Логос, 2006. 119 с.
3. Лісова пірологія : підручник / Зібцев С. В. та ін. Корсунь-Шевченківський : ФОП Гаврищенко В. М., 2016. 331 с.
4. Лісові території – для дикої природи: нова політика лісового господарства : аналітичний документ / Катерина Норенко, Петро Тестов, Олексій Василук [Електронний ресурс]. Джерело : сайт ЕПЛ: Екологія. Право. Людина. Режим доступу : <http://epl.org.ua/wp-content/uploads/2018/07/Zelena-knyga.pdf>
5. Свириденко В. Є., Бабіч О. Г., Киричок Л. С. Лісівництво : підручн. К.: Арістей, 2005. 544 с.
6. Швиденко А. Й., Остапенко Б. Ф. Лісознавство : підручн. Чернівці : Зелена Буковина, 2001. 354 с.
7. Юхновський В. Ю., Дударець С. М., Малюга В. М. Агролісомеліорація : підручн. К. : Кондор-Видавництво, 2012. 372 с.
8. Юхновський В. Ю., Дударець С. М., Малюга В. М., Соваков О. В. Лісові меліорації : навч. посіб. К. : Кондор-Видавництво, 2015. 232 с.

Додаткова

9. Глобальне потепління [Електронний ресурс]. Джерело : сайт Вікіпедія : вільна енциклопедія. Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Глобальне_потепління
10. Знеліснення [Електронний ресурс]. Джерело : сайт Вікіпедія : вільна енциклопедія. Режим доступу : <https://uk.wikipedia.org/wiki/Знеліснення>
11. Чому в Україні лісова сертифікація не працює «на повну»? Опубл. 08.10.2018 р. [Електронний ресурс]. Джерело : сайт ЕПЛ: Екологія. Право. Людина. Режим доступу : <http://epl.org.ua/about-us-posts/chomu-v-ukrayini-lisova-sertyfikatsiya-ne-pratsyuje-na-rovnu/>
12. Що таке інвазійні види і як вони впливають на біорізноманіття? Опубл. 26.12.2018 р. [Електронний ресурс]. Джерело : сайт ЕПЛ: Екологія. Право. Людина. Режим доступу : <http://epl.org.ua/human-posts/shho-take-invazijni-vydy-i-yak-vony-vplyvayut-na-bioriznomanittya/>
13. Lakida P. Forest Phytomass Estimation for Ukraine / WP-96-96. Laxenburg, IIASA, 1996. 75 p.
14. Rocky Mountain Forests at Risk: The Growing Impacts of Climate Change [Електронний ресурс]. Джерело : сайт Youtube. Режим доступу : <https://www.youtube.com/watch?v=EzfCjHHqsdg>